MOEILIJK IS JUIST **INTERESSANT**

In het Psychiatrie Café komen (zorg) professionals, ervaringsdeskundigen en geïnteresseerden samen om informeel te praten over specifieke psychiatrische problemen. Mensalid Greet van den Berg sprak in februari over het begeleiden van 'hoarders'. Tekst: Greet van den Berg

Iemand die woont in een vol en rommelig huis is niet altijd een hoarder. Ook andere 'opruimproblemen' waarvoor mensen begeleiding inschakelen zijn behoorlijk ingewikkeld. Men zoekt pas hulp als de situatie ernstig is geworden en tot forse belemmeringen in het dagelijks leven leidt. Problemen die complex, ernstig en vaak ook chronisch zijn, zijn voor mij boeiend en lekker moeilijk werk. Nog belangrijker: ik vind het meestal interessante mensen.

"Er zijn aanwijzingen dat hoarding vaker voorkomt bij hoog opgeleiden"

Brede interesses

Er zijn aanwijzingen dat hoarding vaker voorkomt bij hoog opgeleiden. Daar kun je je iets bij voorstellen, gezien de persoonlijke kenmerken waarmee een hoge intelligentie vaak samengaat: brede interesse, associatief denken, eigenzinnigheid, moeite met keuzes maken, aanleg voor grenzeloosheid.

In het contact met hulpverleners is het lastig om ongewoon te zijn, of je nu een adoptiekind bent, in een woonwagen woont of een bovengemiddelde intelligentie hebt. Het referentiekader van waaruit de meeste mensen werken, is daar niet op berekend. Zoals ik meemaakte met een klant die ernstige dwangklachten had en zou gaan verhuizen: de maatschappelijk werker schakelde mij in voor hulp bij het inpakken. Tijdens het intakegesprek zei ze tegen de klant: "Maar al die boeken hoef je toch niet mee te nemen? Die heb je al gelezen." Hij had een academische opleiding en het betrof boeken in zijn vakgebied. De maatschappelijk werker was een betrokken en hardwerkende vrouw. De wens om drie kasten vol met boeken te bewaren, beschouwde zij echter als symptoom van dwangmatigheid of obsessie.

Ongewoon is niet raar

Vijftig jaar persoonlijke ervaring met ongewoon-zijn, blijkt voor het bieden van hulp bij hoarding een voordeel. Het gepuzzel en geworstel om met mijn ongewone behoeften, meningen, gevoelens en gedragingen een passend plekje te vinden in de maatschappij herken ik in het leven van veel ggz-klanten. Dus al vind ik de wensen of gewoonten van mijn klanten soms vreemd, dat beschouw ik op zich niet als een probleem. Raar is niet verkeerd.

Veel hulpverleners denken als iemand niet in staat is de eigen woning leefbaar te houden dat dit impliceert dat het algehele niveau van functioneren laag is. Eén van mijn eerste klanten met een PGB (persoonsgebonden budget) maakte me duidelijk dat dit niet klopt. Zijn huis had zo kunnen meedoen aan een van die nare tv-programma's over hoarding. Bij de tweede afspraak stonden we in de keuken. Ik stelde voorzichtig voor de afvalbak te vervangen, want "die is roestig en in de keuken is dat een probleem vanwege de hygiëne." Antwoord: "Dat is helemaal geen probleem want waar roest is daar kunnen geen bacteriën zijn, dat is op de planeet Mars ook zo." De vraag of die afvalbak vervangen moest worden, hield me opeens niet meer bezig. Ik vond het intrigerend om hem te leren kennen.

"waar roest is, kunnen geen bacteriën zijn"

Om mensen met hoarding te kunnen helpen, moet je niet alleen toegang krijgen tot hun huis. De klant moet reden hebben om je toe te laten tot zijn innerlijk.

Meer informatie? Neem contact op met:
KANTLIJN, begeleiding voor mensen die anders zijn
www.kantlijn.net
06 3014 9351